

Giỗ Tổ Hùng Vương - hành trình từ tín ngưỡng dân gian thành quốc lễ

(baophutho.vn) Năm 2012, “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương ở Phú Thọ, Việt Nam” được UNESCO ghi danh là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại là niềm tự hào vô hạn của cộng đồng dân tộc Việt Nam. Kết quả kiểm kê bước đầu năm 2005 do Cục Văn hóa cơ sở (Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) công bố, cả nước có 1.417 địa điểm thờ các Vua Hùng và các nhân vật lịch sử thời đại Hùng Vương dựng nước, trong đó tỉnh Phú Thọ có trên 300 di tích.

Lễ nước kiệu về Đền Hùng của các địa phương vùng ven khu di tích.

Thời đại phong kiến, Giỗ Tổ Hùng Vương hàng năm được chính quyền nhà nước trực tiếp hoặc gián tiếp đứng ra tổ chức tại Đền Hùng. Theo dòng lịch sử, “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương” dù được hình thành dưới hình thức sơ khai nhất cũng đã cách ngày nay trên 2.000 năm (năm 258 trước Công nguyên). An Dương Vương “...do cảm kích trước việc nhường nước của Hùng Duệ Vương, công đức lớn như trời đất, bèn cử giá đến núi Nghĩa Lĩnh lập đền đài lấy làm nơi thờ tự của nước; dựng hai cột đá ở giữa núi, chỉ lên trời mà khấn rằng: Nguyên có trời cao lồng lộng soi xét không bao giờ sai, nước Nam sẽ trường tồn, miếu thờ Hùng Vương sẽ còn mãi, nếu về sau các vua kế trị mà trái ước bội thề, thì búa giăng, rừu gió sẽ trừng phạt để không phụ lời thề của người đời trước” (theo Ngọc phả cổ truyền về 18 chi đời Thánh Vương triều Hùng - bản dịch của Viện Nghiên cứu Hán Nôm ngày 15/2/2002).

Tối thời Hồng Đức Hậu Lê, khi vua Lê Thánh Tông xác lập Nho giáo là hệ tư tưởng rường cột của quốc gia Đại Việt thì “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương” được chính thức hóa bằng pháp luật. Năm 1470, Vua sai Hàn lâm viện Trực học sĩ Nguyễn Cổ soạn “Ngọc phả cổ truyền về 18 chi đời Thánh Vương triều Hùng” (Hùng đồ thập bát diệp Thánh vương Ngọc phả cổ truyền). Từ

- Năm 1946, ngày Giỗ Tổ Hùng Vương 10/3 âm lịch hàng năm là ngày lễ chính thức của dân tộc và cho phép viên chức nhà nước được nghỉ lễ, hưởng nguyên lương.
- Năm 1962, Đền Hùng được xếp hạng di tích quốc gia (đợt 1).
- Năm 2001, Chính phủ ban hành Nghị định số 82/2001/NĐ-CP về nghỉ lễ nhà nước trong đó có quy định chi tiết nghỉ lễ tổ chức Giỗ Tổ Hùng Vương.
- Năm 2007, Quốc hội thông qua Luật sửa đổi, bổ sung Điều 73 của Bộ luật Lao động cho phép người lao động được nghỉ làm việc hưởng nguyên lương trong ngày Giỗ Tổ Hùng Vương hàng năm.
- Năm 2009, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1272/QĐ-TTg ghi danh Đền Hùng là di tích quốc gia đặc biệt.
- Năm 2012, UNESCO ghi danh “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương ở Phú Thọ, Việt Nam” là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.
- Năm 2012, Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ký Quyết định công bố danh mục di sản văn hóa phi vật thể (đợt 1). Theo đó, di sản văn hóa phi vật thể “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương ở Phú Thọ” đã được đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

đây, Vua Hùng đã trở thành bậc đế vương muôn đời của nước Việt, có tông phả giữa thế gian, trời, đất. Song, việc thờ cúng Hùng Vương, nhà nước vẫn giao cho dân sở tại tổ chức. Ngọc phả ghi: “Từ Triệu Vũ (Triệu Đà) kế đến các triều Đinh, Lê, Lý, Trần cho đến Hoàng triều ta, đều chuẩn y cung miếu điện, cùng làng Trung nghĩa của bản xã,

là dân Tào lệ đồng trà... đều giữ theo lệ cũ phụng thờ để làm thọ mạch nước, lưu tiếng thơm vạn đời, thịnh vượng thay!” (theo Ngọc phả cổ truyền về 18 chi đời Thánh Vương triều Hùng - bản dịch của Viện Nghiên cứu Hán Nôm ngày 15/2/2002).

Năm 1479, trong “Đại Việt sử ký toàn thư”, nhà sử học Ngô Sĩ Liên đã đưa họ Hồng Bàng vào

chính sử. Đó là bước phát triển vượt bậc trong ý thức hệ tư tưởng của văn hóa Việt Nam. Từ đây, Vua Hùng được tôn là Thánh Tổ; nhân dân ta trên khắp mọi miền đất nước đã xây dựng đền thờ Vua Hùng và các nhân vật lịch sử thời Hùng Vương dựng nước. Đền Hùng được lưu giữ Ngọc phả Hùng Vương và dân xã Hy Cương được ban là dân “Trường tạo lệ”.

Đầu thế kỷ XX, triều đình nhà Nguyễn giao Bộ Lễ chính thức định ngày Quốc tế - Giỗ Tổ Hùng Vương hàng năm. Cũng tại văn bản này, Bộ Lễ đã quy định cụ thể về thành phần Hội đồng kỷ niệm gồm các quan liệt hiến trong tỉnh cùng các quan viên trong các phủ, huyện của tỉnh, phẩm phục, lễ nghi, lễ phẩm, số tiền do nhà nước cấp... để tổ chức Giỗ Tổ hàng năm. Như vậy, từ năm 1917, ngày Giỗ Tổ Hùng Vương từ tín ngưỡng dân gian đã trở thành Quốc lễ.

Từ sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đến nay, Đảng, Nhà nước ta luôn quan tâm đến bảo tồn và phát huy giá trị “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương”; tu bổ, tôn tạo Đền Hùng và tổ chức Giỗ Tổ Hùng Vương.

Từ những năm cuối thế kỷ XX đến nay, các công trình kiến trúc Đền Hạ, Đền Trung, Đền Thượng, Lăng Hùng Vương, Đền Giếng, Chùa Thiên Quang được đại trùng tu. Các công trình kiến trúc thờ tự, quy tụ những giá trị văn hóa tâm linh về nơi cội nguồn được xây dựng: Đền Tổ Mẫu Âu Cơ trên đỉnh núi Văn (2004), Đền Quốc Tổ Lạc Long Quân trên núi Sim (2007); bức phù điêu có hình tượng Bác Hồ nói chuyện với cán bộ, chiến sĩ Đại đoàn quân Tiên Phong tại ngã 5 Đền Giếng (2001, 2022)... Như vậy, có thể thấy Đền Hùng là nơi thực hành “Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương” sớm nhất, quy mô nhất và tồn tại bền vững trong suốt chiều dài lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Qua hàng nghìn năm lịch sử, được Nhà nước đồng thuận, nhân dân đồng lòng đã bảo vệ, tôn tạo và phát huy hiệu quả giá trị văn hóa Hùng Vương trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước Việt Nam tươi đẹp, hùng mạnh.

Cứ vào tháng 3 âm lịch, triệu triệu trái tim người Việt Nam ở trong nước cũng như nước ngoài lại hướng về lễ Giỗ Tổ Hùng Vương. Câu ca dao từ ngàn xưa “Dù ai đi ngược về xuôi/Nhớ ngày Giỗ Tổ tháng 10 tháng 3” như lời nhắc nhở mỗi người luôn ghi nhớ để báo đáp công ơn của tổ tiên nguồn cội, nhớ lại lịch sử dựng nước và giữ nước đầy hào hùng của dân tộc ta.

Theo truyền thuyết Lạc Long Quân - Âu Cơ, dân tộc Việt Nam cùng có chung một cội nguồn, chung một dòng máu Lạc Hồng, là những người con cùng một bọc (đồng bào). Trong 100 người con của Lạc Long Quân - Âu Cơ, 50 người con theo mẹ lên núi, 50 người theo cha xuống biển lập nghiệp. Người con cả theo mẹ lên vùng đất Phong Châu (nay là Phú Thọ) lập ra nước Văn Lang và được tôn làm Vua Hùng. Văn Lang là nhà nước đầu tiên trong lịch sử của người Việt, được cai trị bởi 18 đời vua. Các Vua Hùng đã dạy dân trồng lúa nước và chọn núi Nghĩa Lĩnh, ngọn núi cao nhất vùng để thực hiện nghi lễ theo tín ngưỡng thờ cúng Vua Hùng. Đền nằm trong quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn đã được xếp hạng di tích cấp tỉnh năm 2003. Đây là ngôi đền cổ đã có trên 2.500 năm lịch sử nhưng do bom đạn chiến tranh và phong hóa thời gian đến xuống cấp nghiêm trọng dù đã được dân làng tu bổ nhiều lần. Năm 2019, từ nguồn xã hội hóa do người con quê hương tri ân nguồn cội, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương được phục dựng khang trang ngay trên nền ngôi đền cổ, tọa lạc tại khuôn viên rộng 2.500m². Chia sẻ về di tích, ông Đinh Ngọc Phúc, Phó Bí thư thường trực Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Văn Lang, Trưởng ban quản lý di tích Hùng Vương linh từ cho biết: Đền thờ Vua Hùng Nghị Vương nói riêng, quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn nói chung là nơi thực hành tín ngưỡng thờ Phạt và thờ cúng Vua Hùng, thể hiện lòng tri ân hướng về cội nguồn dân tộc và những khát vọng làm rạng danh cho quê hương của nhân dân làng Thượng Ngạn. Vào ngày mừng 10 tháng 3 âm lịch hàng năm, tại đền thờ Vua Hùng Nghị Vương, cán bộ và

Nhớ ngày Giỗ Tổ

Đền thờ Vua Hùng Nghị Vương nằm trong quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn, xã Văn Lang (Hưng Hà).

Hùng Vương linh từ (đền thờ Vua Hùng Nghị Vương) ở xã Văn Lang (Hưng Hà) là nơi diễn ra các hoạt động văn hóa tinh thần của người dân địa phương mang đậm nét tín ngưỡng thờ cúng Vua Hùng. Đền nằm trong quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn đã được xếp hạng di tích cấp tỉnh năm 2003. Đây là ngôi đền cổ đã có trên 2.500 năm lịch sử nhưng do bom đạn chiến tranh và phong hóa thời gian đến xuống cấp nghiêm trọng dù đã được dân làng tu bổ nhiều lần. Năm 2019, từ nguồn xã hội hóa do người con quê hương tri ân nguồn cội, đền thờ Vua Hùng Nghị Vương được phục dựng khang trang ngay trên nền ngôi đền cổ, tọa lạc tại khuôn viên rộng 2.500m². Chia sẻ về di tích, ông Đinh Ngọc Phúc, Phó Bí thư thường trực Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Văn Lang, Trưởng ban quản lý di tích Hùng Vương linh từ cho biết: Đền thờ Vua Hùng Nghị Vương nói riêng, quần thể di tích lịch sử văn hóa làng Thượng Ngạn nói chung là nơi thực hành tín ngưỡng thờ Phạt và thờ cúng Vua Hùng, thể hiện lòng tri ân hướng về cội nguồn dân tộc và những khát vọng làm rạng danh cho quê hương của nhân dân làng Thượng Ngạn. Vào ngày mừng 10 tháng 3 âm lịch hàng năm, tại đền thờ Vua Hùng Nghị Vương, cán bộ và

nhân dân địa phương đều thành kính dâng nén tâm nhang tưởng nhớ công lao to lớn của các Vua Hùng. Đây cũng là dịp để các thế hệ hôm nay thêm hiểu biết và ghi nhớ lịch sử dân tộc, từ đó có ý thức trách nhiệm trong học tập, lao động, sản xuất, đóng góp vào sự phát triển của quê hương, đất nước. Sau nghi lễ dâng hương, trong nhiều năm, địa phương đã tổ chức các trò chơi dân gian thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia. Qua đó tạo không khí vui tươi, phấn khởi, góp phần giữ gìn và phát huy những nét đẹp văn hóa truyền thống của dân tộc.

Thờ cúng các Vua Hùng đã trở thành truyền thống văn hóa tốt đẹp, lan tỏa rộng khắp trên mọi miền Tổ quốc. Di tích và địa điểm thờ tự các Vua Hùng ở mọi miền Tổ quốc được nhân dân chung tay gìn giữ, xây dựng cho thêm vẻ đẹp của tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương trường tồn cùng dân tộc. Ngày Quốc lễ mừng 10 tháng 3 âm lịch hàng năm, trong không khí thành kính tri ân, tưởng nhớ công lao to lớn của các Vua Hùng, mỗi người dân đất Việt thêm thấm thía lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Các Vua Hùng đã có công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước”.

TÚ ANH

Còn về Quốc giỗ Hùng Vương

“Dù ai đi ngược về xuôi
Nhớ ngày Giỗ Tổ mùng mười tháng ba”
Vịn vào vang vọng câu ca
Đường lên Nghĩa Lĩnh chan hòa nắng xuân
Tiếng chuông cong vút lảng trâm
Linh thiêng nguồn cội hồng ân rạng ngời
Đôi vầng nhật nguyệt sáng soi
Tạc vào nhân thế giống nòi Rồng Tiên
Rồng cháu, nghề phục ụy nghiêm
Tinh hoa hội tụ khắp miền gần xa
Non sông ki vĩ bao la
Là hồn, là cốt, ông cha quật cường

Hào quang chiếu rọi bốn phương
Võ công, văn trị tấm gương lấy lừng
Dâng hương chiêm bái Vua Hùng
Tĩnh sâu, nghĩa nặng mênh mông biển trời
Nhọc nhằn nước mắt, mồ hôi
Mở mang bờ cõi xây đời thàg hoa
Gieo neo mấy thuở sơn hà
Muôn dân lạc nghiệp, quê nhà đổi thay
Bốn bể thơm ngát hương bay
Càng thêm yêu nước non này nghìn năm.

LẠI TÂY DƯƠNG
(thành phố Thái Bình)

Khí thế thi đua trên công trường dự án trọng điểm

Dự án nhà máy Good Way Việt Nam tại khu công nghiệp Liên Hà Thái được UBND tỉnh lựa chọn là một trong những công trình, dự án trọng điểm để khởi công đầu xuân Giáp Thìn 2024 tạo khí thế thi đua đầy mạnh sản xuất, kinh doanh trong cộng đồng doanh nghiệp. Ngay sau lễ khởi công, nhà thầu thi công đã tập trung nhân lực, phương tiện triển khai xây dựng với tinh thần “vượt mưa, thắng nắng, gắng rút ngắn tiến độ”.

Nhà máy Good Way Việt Nam có quy mô hơn 5ha, nhà thầu thi công là Công ty Cổ phần Đầu tư xây dựng Viteacons. Theo tiến độ chủ đầu tư dự án yêu cầu, đến ngày 25/11/2024 nhà thầu thi công phải bàn giao nhà xưởng và một số công trình phụ trợ giai đoạn 1 để lắp ráp thiết bị, máy móc đưa vào vận hành sản xuất bảo đảm đúng tiến độ đã cam kết với tỉnh. Những ngày qua, cán bộ, công nhân Viteacons trên công trường đã triển khai nhiều mũi thi công để bảo đảm tiến độ. Nhóm công nhân vận tải mãi miết chở vật liệu về san lấp, nhóm công nhân điều khiển máy xúc, xe lu cần mẫn san gạt, đầm nén nền; nhóm công nhân khác thì đào móng, ép cọc và nhóm kỹ sư tập trung

thiết kế, lên phương án thi công từng hạng mục của dự án. Cả công trường lúc nào cũng rộn rập máy móc hoạt động cùng khí thế thi đua lao động sôi nổi của công nhân. Anh Phạm Duy Lộc, công nhân lái máy xúc chia sẻ: Thời gian thi công công trình rất gấp rút nên chúng em cũng phải cố gắng khắc phục khó khăn, thực hiện tăng ca để kịp tiến độ. Buổi sáng chúng tôi vào làm từ 6 giờ, buổi tối làm đến 21 - 22 giờ với 2 ca 4 kíp liên tục từ ngày khởi công công trình đến nay.

Điện mào nhà máy Good Way Việt Nam dần hiện lên bởi nhà thầu không chỉ huy động nhân lực, phương tiện thi công với tiến độ thần tốc mà còn có phương án thi công rất khoa học. Anh Huỳnh Thanh Thái,

chỉ huy trưởng công trường cho biết: Chúng tôi lên kế hoạch thi công với 3 đội triển khai song song các phần việc trên công trường. Hiện tại chúng tôi huy động tất cả máy móc đẩy nhanh tiến độ san lấp và thi công các hạng mục phần ngầm cố gắng kết thúc trước khi mùa mưa tới. Sau khi ép cọc móng được khoảng 30% khối lượng, chúng tôi sẽ cho triển khai công tác thi công phần kết cấu, xây lắp nhà xưởng, nhà kho và văn phòng điều hành. Với phương châm chỉ huy tại chỗ, phương án tại chỗ, vật tư, nhân lực tại chỗ và thời tiết đang ủng hộ, chúng tôi tự tin có thể đáp ứng đúng tiến độ 278 ngày thi công sẽ bàn giao công trình cho chủ đầu tư.

Dù khối lượng công việc lớn nhưng với quyết tâm hoàn

thành đúng tiến độ dự án để bàn giao cho chủ đầu tư, nhà thầu thi công đã huy động tài chính, nhân lực, phương tiện tập trung cao độ cho dự án Good Way. Ông Đặng Tiến Dũng, Giám đốc dự án khối miền Bắc, Công ty Cổ phần Đầu tư xây dựng Viteacons cho biết: Chúng tôi luôn bảo đảm nguồn tài chính phục vụ thi công nhà máy Good Way. Về nhân lực, ngoài các kỹ sư giỏi, nhiều năm kinh nghiệm của Công ty được huy động cho dự án, Viteacons có sẵn mối quan hệ chặt chẽ với các đội, nhóm xây dựng tại Thái Bình trong hơn 3 năm qua nên việc huy động nhân lực tại chỗ cho dự án rất thuận lợi. Đối với máy móc cũng luôn sẵn sàng, hiện chúng tôi đang có hơn 30 xe vận chuyển phục vụ công tác

san lấp và một số xe ép cọc, từ ngày 5/4 triển khai ép cọc đại trà, tiến độ của dự án sẽ được đẩy nhanh hơn.

Nhà máy Good Way Việt Nam là dự án công nghệ cao chuyên sản xuất thiết bị ngoại vi của máy vi tính như cổng chuyển đổi Google, Docks, Hub, Adapters, Thunderbolt, USB, Travel và cổng chuyển đổi video. Công suất theo thiết kế của nhà máy khi hoàn thành toàn bộ dự án sẽ đạt 3.700.000 sản phẩm/năm. Tổng vốn đầu tư dự án gần 1.100 tỷ đồng. Lãnh đạo Công ty TNHH Công nghệ

Good Way Việt Nam kỳ vọng đây sẽ là dự án trọng điểm, trở thành một trung tâm cho sự phát triển mới của Good Way ở Đông Nam Á. Dự kiến khi đi vào hoạt động, doanh thu của nhà máy đạt khoảng 4.400 tỷ đồng/năm, nộp ngân sách nhà nước khoảng 307 tỷ đồng/năm, tạo việc làm cho hơn 600 lao động. Ông Lê Đình Đáp, Phó Tổng giám đốc Công ty Cổ phần Green i-Park (nhà đầu tư hạ tầng khu công nghiệp Liên Hà Thái) cho biết: Việc sớm hoàn thành thi công xây lắp để dự án nhà máy Good Way Việt Nam

triển khai sản xuất, kinh doanh có ý nghĩa quan trọng đóng góp phát triển kinh tế - xã hội cho địa phương và tạo thêm sức hút đầu tư cho khu công nghiệp Liên Hà Thái. Green i-Park sẽ phối hợp với các sở, ngành, địa phương của tỉnh Thái Bình hỗ trợ tối đa, tạo mọi điều kiện thuận lợi để nhà thầu thi công đẩy nhanh tiến độ và Công ty TNHH Công nghệ Good Way Việt Nam hoàn thiện các điều kiện để có thể bắt tay sản xuất ngay sau khi hoàn công.

KHẮC DUÂN

Nhà thầu huy động tối đa nhân lực, phương tiện thi công dự án nhà máy Good Way Việt Nam.